

Vsebina Contents

<i>Dr. Amalija Žakelj,
dr. Mara Cotič,
dr. Darjo Felda</i>	3 Razvoj matematičnega mišljenja pri reševanju problemov
The development of mathematical thinking in solving problems
<i>Nina Markuš,
dr. Vlasta Hus</i>	18 Uveljavljanje raziskovalnega pouka pri predmetu spoznavanje okolja in predmetu družba
Implementation of inquiry-based learning in environmental studies and social studies
<i>Dr. Matjaž Duh,
dr. Martina Kač Nemanič</i>	31 Spremljanje razvoja likovne ustvarjalnosti pri pouku grafičnega oblikovanja
Monitoring the development of artistic creativity in graphic design classes
<i>Dr. Janja Batič</i>	46 Likovna umetnost v slikanicah
Art in picture books
<i>Eva Župan</i>	59 Domišljija proti znanju
Imagination vs knowledge
<i>Dr. Sonja Čotar Konrad</i>	70 Vloga vzgojiteljice pri opolnomočenju funkcionalnosti družine predšolskega otroka
The role of preschool teachers in empowering the functionality of families of preschool children
<i>Mag. Mateja Šilc,
dr. Majda Schmidt Krajnc</i>	82 Besednjak učencev z lažjo motnjo v duševnem razvoju pri pripovedovanju zgodbe
The storytelling vocabulary of pupils with mild intellectual disabilities

- Dr. Mirela Müller,
Iva Kuprešak* **95 Pogledi srednješolcev na rabo IKT v procesu učenja tujega jezika**
Perceptions of high school students of the use of ICT in the process of a foreign language
- Dr. Katja Depolli Steiner* **104 Tipologija pedagoških prepričanj študentov pedagoških smeri**
Typology of teacher education students' pedagogical beliefs
- Tjaša Strniša,
dr. Mojca Juriševič* **116 Razvoj strokovne samopodobe specialnih in rehabilitacijskih pedagogov**
Professional self-concept development of special education teachers
- Dr. Jelena Maksimović,
Jelena Osmanović* **131 Vloga in učinkovitost metodološkega izobraževanja za reflektivne prakse**
The role and effectiveness of methodological education for reflective practices

Razvoj matematičnega mišljenja pri reševanju problemov

Prejeto 02.08.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Znanstveni članek

UDK 37.02:51+159.955

KLJUČNE BESEDE: matematični problemi, kritično mišljenje, ustvarjalno mišljenje, didaktično-matematična aktivnost, pouk matematike

POVZETEK – Zastavljanje in reševanje problemov kot didaktično-matematična aktivnost pomembno prispeva k napredku posameznika pri učenju matematike. Učitelji naj bi stremeli k temu, da učenci razvijajo kritično in ustvarjalno mišljenje ter zgradijo uporabno znanje, ki omogoča uspešno reševanje (matematičnih) problemov. V prispevku predstavljamo rezultate raziskave, s katero smo ugotavljali, ali so učenci iz eksperimentalne skupine (ES), ki so bili deležni pouka, pri katerem je zastavljanje in reševanje problemov vodilna didaktično-matematična aktivnost, uspešnejši pri reševanju vseh vrst matematičnih problemov kot učenci iz kontrolne skupine (KS), ki so bili deležni klasičnega pouka matematike, v katerem se poudarja predvsem trening aritmetičnih operacij. Rezultati so pokazali, da je bila ES statistično pomembno uspešnejša pri reševanju enostavnih problemov iz geometrije z merjenjem (G2) in logike z množicami (L2) ter v reševanju zahtevnejših problemov (tretji nivo znanja) iz geometrije z merjenjem (G3) in logike z množicami (L3). Učenci ES so bili uspešnejši tudi pri reševanju enostavnih problemov iz aritmetike (A2) in zahtevnejših problemov iz aritmetike (A3), vendar razlike niso bile statistično pomembne.

Received 02.08.2017 / Accepted 15.01.2018

Scientific paper

UDC 37.02:51+159.955

KEYWORDS: mathematical problem, critical thinking, creative thinking, didactic-mathematical activity, teaching of mathematics

ABSTRACT – Setting and solving problems as didactic-mathematical activity significantly contributes to the progress of the individual in learning mathematics, where the teacher also plays an important role. Teachers should strive for students to build the knowledge needed to successfully solve mathematical problems and place greater emphasis on developing critical and creative thinking, rather than on merely formal acquisition of knowledge. In the article we present the results of a research, with which we determined whether the students of the experimental group (EG), who received mathematical teaching where setting and solving problems is the leading didactic-mathematical activity, performed better in solving all mathematical problems than the students in the control group (CG), who received classical teaching of mathematics where training of arithmetic operations is predominantly emphasised. The results showed the EG was statistically significantly more successful in solving simple problems in geometry with measuring (G2) and in logic with sets (L2) as well as in solving more demanding problems (third level of knowledge) in geometry with measuring (G3) and logic with sets (L3). The students of the EG were also more successful in solving simple problems in arithmetic (A2) and more demanding problems in arithmetic (A3), the differences were, however, not statistically significant.

1 Uvod

Nacionalne in mednarodne evalvacije opozarjajo na pomanjkljivo znanje matematike in slabo razvite kompetence, zaradi česar se vedno znova postavlja vprašanje o kakovosti učenja in poučevanja matematike (UNESCO, 2012). Tudi v poročilu omrežja Eurydice "Matematično izobraževanje v Evropi: skupni izzivi in nacionalne politike", v katerem so predstavljeni pogledi nacionalnih evropskih politik in primerjalna analiza

Uveljavljanje raziskovalnega pouka pri predmetu spoznavanje okolja in predmetu družba

Prejeto 30.09.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Znanstveni članek

UDK 373.3.016:502+3

DESKRIPTORJI: osnovna šola, raziskovalni pouk, družba, spoznavanje okolja

POVZETEK – H kakovostnem pouku stremita predmeta spoznavanje okolja v prvi triadi in družba v 4. in 5. razredu osnovne šole v Republiki Sloveniji. Njuna glavna naloga je usmerjanje spontanega otroškega raziskovanja sveta. V prispevku prikazujemo uveljavljanje raziskovalnega pouka pri omenjenih predmetih. V ta namen nas je zanimalo, koliko učitelji razrednega pouka uporabljajo značilnosti, etape in aktivnosti raziskovalnega pouka. Podatki so pridobljeni s pomočjo anketnega vprašalnika na vzorcu 103 učiteljev. Prišli smo do ugotovitve, da učitelji prve triade v svoj proces bolj vključujejo značilnosti raziskovalnega pouka kot učitelji pri predmetu družba. Slednji pa bolje poznajo etape raziskovalnega pouka. Rezultati tudi kažejo, da obstaja več aktivnosti raziskovalnega pouka pri družbi v primerjavi s spoznavanjem okolja.

Received 30.09.2017 / Accepted 15.01.2018

Scientific paper

UDC 373.3.016:502+3

DESCRIPTORS: Social Studies, primary school, inquiry-based learning, Environmental Studies.

ABSTRACT – The paper presents the implementation of inquiry-based learning to the primary school classes Environmental Studies in the first triad and Social Studies in grades 4 and 5. Their main purpose is to direct children to a spontaneous exploration of the world. We surveyed to what extent primary school teachers apply characteristics, stages and activities of inquiry-based learning to the educational process. The data were obtained through a questionnaire on a sample of 103 teachers. We established that first triad teachers use characteristics of inquiry-based learning on a greater scale than Social Studies teachers. However, the latter get to know the stages of research classes better. Research classes take place in Social Studies more often than in Environmental Studies.

1 Uvod

Znanje, ki ga učenci pridobivajo preko neposrednih izkušenj, se pri pouku razširja in pogloblja (Kolar, Krnel, Velkavrh, 2011). Pouk lahko realiziramo s sodobnimi didaktičnimi strategijami, ki jim je vodilo odprti pouk. Zanj je značilno sodelovalno delo, upoštevanje predznanja in izkušenj učencev (Kron, 1994; Blažič et al., 2003). Značilnosti odprtega pouka se kažejo pri raziskovalnem, projektnem, problemskem, delovno orientiranem, izkustvenem in timskem pouku (Ivanuš Grmek, Hus, 2006). Raziskave kažejo, da je delež učnih aktivnosti višjega taksonomskega nivoja (iskanje uporabne vrednosti in samostojno reševanje problemov) nekoliko višji, vendar pa učitelji pri pouku še vedno večinoma uporabljajo metodo razlage in razgovora v okviru frontalnega pouka. Učenci poslušajo, zapisujejo, rešujejo naloge in sodelujejo v razgovoru. Pri takem delu ostaja učna aktivnost učenca zgolj na reproduktivni stopnji, kar pomeni, da

Spremljanje razvoja likovne ustvarjalnosti pri pouku grafičnega oblikovanja

Prejeto 21.02.2018 / Sprejeto 12.04.2018

Znanstveni članek

UDK 373.5.02:766

KLJUČNE BESEDE: ustvarjalnost, grafično oblikovanje, likovna ustvarjalnost, srednja šola, didaktika

POVZETEK – Sodobno izobraževanje omogoča razvijanje ustvarjalnega oblikovalskega izražanja dijakov, vloga in pomen didaktičnih pristopov v povezavi z ustvarjalnostjo v srednji šoli pa nista raziskana. V teoretičnem delu je obravnavan fenomen ustvarjalnosti, kriteriji likovne ustvarjalnosti, značilnosti dejavnikov likovne ustvarjalnosti ter didaktični pomen metodoloških značilnosti. V empiričnem delu je predstavljena raziskava vpliva inovativnega didaktičnega pristopa z vidika razvoja likovne ustvarjalnosti pri pouku grafičnega oblikovanja. Razlike smo spremljali med dijaki 3. letnikov (starost 17–18 let) v slovenskih srednjih šolah. Pozitiven učinek eksperimentalnega pristopa kaže, da je mogoče z vpeljavo manjših metodoloških sprememb bistveno izboljšati razvoj likovne ustvarjalnosti pri srednješolcih. Z vpeljavo ključnih zamisli inovativnega didaktičnega pristopa v osnovni šoli smo ugotovili učinkovitost, fleksibilnost in subtilnost implementacije tudi na ravni srednje šole. Preučili smo tudi vlogo spola pri likovno ustvarjalnem razvoju in ugotovili, da je eksperimentalni program primeren tako za dekleta kot tudi za fante.

Received 21.02.2018 / Accepted 12.04.2018

Scientific paper

UDC 373.5.02:766

KEYWORDS: creativity, graphic design class, factors of artistic creativity, secondary school, didactic decision

ABSTRACT – Modern education permits the development of creative design expression of secondary school students; however, the role and importance of didactic approaches in connection with creativity in high school have not been investigated. In the theoretical part, we discussed the phenomenon of creativity, the criteria of artistic creativity, the characteristics of artistic creativity factors and the importance of methodological characteristics. The empirical part presents the study of the effect of the innovative teaching approach in terms of the development of artistic creativity in a graphic design class. We investigated the differences among third-year students (age 17 to 18 years) in Slovenian secondary schools. A positive effect of experimental approach shows that it is possible to significantly improve the development of the students' artistic creativity by introducing smaller methodological changes. With the inclusion of the key ideas of an innovative teaching approach in the elementary school, we found efficiency, flexibility and subtlety of implementation also at the level of the secondary school. We also studied the role of gender in artistic creative development and found that the experimental program is appropriate for both girls and boys.

1 Uvod

Mnogi sodobni raziskovalci se strinjajo glede pomembnosti vključevanja ustvarjalnosti v šoli, in sicer kljub različnosti definicij, kriterijev in pristopov k spodbujanju ustvarjalnosti v znanosti in umetnosti (Hennessey in Amabile, 2010; Flint, 2014). Craft (2003) navaja, da je ustvarjalnost pomembna sestavina izobraževanja. Sosa in Gero pa menita: "Oblikovanje je ustvarjalna dejavnost" (Sosa in Gero, 2005, str. 229). Druga avtorja poudarjata izrazito povezanost oblikovanja in ustvarjalnosti, ko pravita, da je "oblikovanje disciplina, ki išče ravnotežje med obliko in funkcijo, med izvirlnostjo in praktičnostjo, novostjo in primernostjo" (Williams in Askland, 2012, str. 9) ter dodajata,

Likovna umetnost v slikanicah

Prejeto 07.11.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Znanstveni članek

UDK 37.02:087.5:73/76

KLJUČNE BESEDE: slikanice, likovna umetnost, multimodalna pismenost, likovna apreciacija, ilustracija

POVZETEK – Kakovostne slikanice so pogosto prvi stik otroka z likovno umetnostjo. Skozi ogledovanje ilustracij "berejo" zgodbo, še preden znajo prebrati besedilo. Prepričanje, da so slikanice primerne le za mlajše otroke je napačno, saj so prav ilustracije tiste, ki običajno nagovarjajo tudi starejše bralce. Pogosto gre za kontekst, ki ga mlajši bralec še ne pozna ali pa ga še le spoznava. S tega vidika so posebej zanimive slikanice, ki na različne načine bralcu približajo dela likovnih umetnikov. V prispevku smo analizirali izbrane slikanice z vidika vključevanja likovnih del umetnikov v ilustracije. Slikanice smo razvrstili v tri skupine, in sicer: prva – z reprodukcijami likovnih del umetnikov (običajno je njihov namen približati izbrana likovna dela bralcu), druga – s poustvarjenimi likovnimi deli umetnikov (vsebujejo preoblikovana likovna dela, ki služijo novemu sporočilu) in tretja – s prikazi arhitekturnega prostora. Slikanice, ki vključujejo likovno umetnost oz. likovna dela umetnikov, lahko učencem približajo likovno umetnost, omogočajo celostno branje in s tem razvijanje multimodalne pismenosti ter so lahko dobro izhodišče za medpredmetno poučevanje in učenje.

Received 07.11.2017 / Accepted 15.01.2018

Scientific paper

UDC 37.02:087.5:73/76

KEYWORDS: picture books, fine arts, multimodal literacy, art appreciation, illustration

ABSTRACT – Quality picture books are often a child's first interaction with art. By looking at the illustrations, they "read" the story even before they can actually read the words. The belief that picture books are only appropriate for younger children is misguided, as illustrations can often speak to older readers as well, especially with a context that a younger reader might not yet be familiar with or is only learning about. In this respect, picture books that acquaint readers with works of artists in different ways are particularly interesting. This paper provides an analysis of a selection of picture books with regard to the way artwork is incorporated in the illustrations. The picture books discussed were classified into three groups: picture books with artwork reproductions (normally, their objective is to familiarise the reader with particular artworks), picture books with artwork remakes (these include remakes of artworks which serve a different purpose), and picture books featuring architectural space. The picture books that feature fine art, i.e. artworks by known artists, can familiarise students with art, enable integrated reading, thus developing their multimodal literacy, and provide a good starting point for cross-curricular teaching and learning.

1 Uvod

Pri razmišljanju o vlogi likovne umetnosti v osnovni šoli pogosto ostanemo zgolj pri likovni umetnosti kot učnemu predmetu. Gre za predmet, ki ga bolj nazorno opiše prejšnje poimenovanje, in sicer predmet likovna vzgoja. Učenci se znotraj predmeta likovno izražajo, spoznavajo likovno teoretične pojme in razvijajo odnos do likovnih stvaritev, kulturne dediščine itd. (prim. Učni načrt, 2004). V praksi običajno spregledamo širši pomen, ki jo ima umetnost v izobraževanju. Kot pravita Robinson in Aronica (2015, str. 135): "Učenje v in o umetnosti je bistveno za intelektualni razvoj. Umetnost ilustrira raznolikost inteligence in zagotavlja praktične poti za njeno spodbujanje." Avtorja nadalje prepoznavata pomembno vlogo, ki jo ima umetnost za razumevanje drugih kultur, saj kot navajata, "Vključevanje v umetnost drugih omogoča, da vidimo in ob-

Domišljija proti znanju

Prejeto 26.09.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Strokovni članek

UDK 373.2.091.4

KLJUČNE BESEDE: *montessori pedagogika, waldorfska pedagogika, igra, didaktični materiali, domišljija, intelektualizacija, celostni razvoj*

POVZETEK – Članek se na teoretični ravni loteva nekaterih primerjav znotraj alternativnih vzgojnih konceptov montessori in waldorfske pedagogike. V središču članka je primerjava glavne aktivnosti predšolskega otroka – igre oziroma dela (kot to poimenujejo v montessori vrtcu) znotraj obeh pedagogik. V nadaljevanju sledi primerjava materialov znotraj vrtcev, izpostavljene pa so nekatere prednosti in slabosti didaktičnih in ciljno usmerjenih materialov. Primerjani so različni pogledi na zgodnjo intelektualizacijo, kar pa je tudi eden izmed vzrokov za drugačno obravnavo igre. V zaključku je raziskana vloga razvoja domišljije v otroštvu, izpostavljen pa je tudi pomen simbolne igre, ki pa se v montessori vrtcu ne pojavlja. Ker se lahko otrok celostno razvija le ob stalni spremljavi igre, je pomembno, da mu le-to omogočimo, prav tako pa je pomembno tudi, da mu zagotovimo didaktične materiale, ki so primerni njegovi razvojni stopnji in s katerimi osvaja novo znanje. Za otrokov celostni razvoj je pomembna svobodna igra in tudi delo z didaktičnimi materiali, saj sta v življenju pomembna tako domišljija kot tudi znanje.

Received 26.09.2017 / Accepted 15.01.2018

Professional paper

UDC 373.2.091.4

KEYWORDS: *Montessori Pedagogy, Waldorf Pedagogy, game, didactic materials, imagination, intellectualization, integral development*

ABSTRACT – On a theoretical level, the article explains certain comparisons within alternative educational concepts of Montessori and Waldorf pedagogy. A comparison of preschool children's main activities – play or work (as it is considered in Montessori kindergarten) – is the essence of the article. Hereafter, material comparison within kindergartens follows and then certain advantages and disadvantages of didactic and directional materials are set out. Different views on an early intellectualization are compared; resultantly, this is one of the reasons for a different play treatment. In the conclusion, the part of imagination development is researched and the symbolic game importance is also set out (which is not present in Montessori pedagogy). A child is capable of integral development only if accompanied by constant play; therefore, it is important to enable it for children. It is also important to provide didactic materials adequate for their developmental phase with which they can assimilate new knowledge. Play and activities with didactic materials are important for a child's integral development since both imagination and knowledge are important in life.

1 Uvod

V Sloveniji imamo kar nekaj vrtcev z alternativnimi vzgojnimi pristopi, ki se s svojo filozofijo in načinom dela razlikujejo od javnih vrtcev, prav tako pa se razlikujejo tudi med seboj. V članku se osredotočamo na montessori in waldorfski vzgojni koncept, ki sta pri nas najbolj poznana in razširjena, kljub velikim razlikam v njunih filozofijah in pogledih na vzgojo pa pogosto opažamo tudi njuno zamenjevanje. Medtem ko se njuna bistvena razlika, kot že omenjeno, kaže že v filozofiji obeh pedagogik, v članku podrobneje primerjamo osrednjo dejavnost otroka znotraj obeh vrtcev – otroško igro oziroma delo z didaktičnimi materiali, kot to imenujejo v montessori vrtcu, pa tudi s tem povezane poglede obeh pedagogik na intelektualizacijo otrok. Maria Montessori je bila ena izmed prvih, ki je dokazovala občutljiva ali kritična obdobja, ki se pojavijo v

Vloga vzgojiteljice pri opolnomočenju funkcionalnosti družine predšolskega otroka

Prejeto 05.01.2018 / Sprejeto 20.03.2018

Znanstveni članek

UDK 373.2.064.1

KLJUČNE BESEDE: razvoj otrok, naloge družine, funkcionalne družine, opolnomočenje, predšolski otroci, vzgojiteljice

POVZETEK – Namen prispevka je kritično predstaviti načine sodelovanja med vzgojiteljico in družino, ki bi pomembno razbremenili delovanje družine in tako odgovorili na potrebe sodobne družine danes. V prispevku so najprej opisane značilnosti funkcionalne družine, predvsem z vidika sodelovanja družine z okoljem. V nadaljevanju se osredotočamo na vlogo vzgojiteljice kot pomembnega deležnika pri delovanju družine predšolskega otroka. Dejstvo je, da na tem področju v Sloveniji (še) ni empiričnih študij, ki bi preverjale, koliko in kako vzgojiteljica s svojim dnevnim "vstopanjem" sodoloča delovanje družine, zato smo oblikovali t.i. vstopne točke vzgojiteljice v družino glede na naloge družine pri razvoju otrok. Menimo namreč, da naj bi bilo temeljno poslanstvo vzgojiteljice pri delu z družinami, da s svojim strokovnim delom in refleksijo lastnega poklicnega poslanstva opolnomoči funkcionalnost družine predšolskega otroka. V tem kontekstu pokažemo tudi na pomanjkanje sistematičnega usposabljanja vzgojiteljic za poznavanje in razumevanje specifičnih razvojnih nalog in delovanja družine predšolskega otroka.

Received 05.01.2018 / Accepted 20.03.2018

Scientific paper

UDC 373.2.064.1

KEYWORDS: child development, family tasks, functional families, empowerment, preschool children, preschool teachers

ABSTRACT – In the paper, we presented some of the possible ways of cooperation between kindergarten and families, which would significantly reduce the burden of today's families. Since the term "normal" families is frequently used, we first described the characteristics of functional families. Second, the role of a preschool teacher in scaffolding the functioning of the family of a preschool child was presented. Since there are no empirical studies, certain possible entry points for preschool teachers to collaborate with families in order to empower the latter were offered. We believe that by using professional knowledge and reflecting on their own work, preschool teachers could empower the functionality of the families of preschool children. Finally, the lack of systematic pre- and in-service training for preschool teachers that would help them know and understand the specific development tasks and functioning of families of preschool children is discussed.

1 Uvod

Ko govorimo o sodelovanju med vzgojiteljicami in starši danes, najpogosteje naletimo predvsem na nabor oblik in načinov sodelovanja s starši (npr. Lepičnik Vodopivec, 2010; 2012). Študije se tako ukvarjajo s sodelovanjem med vrtcem in starši preko formalnih in neformalnih oblik ali pa preučujejo pomen sodelovanja za specifične ranljive skupine (npr. Janžekovič Žmauc, 2014). Nasprotno pa na Slovenskem skoraj ni zaslediti študij, ki bi odgovorile na vprašanje, kako lahko vrtec psihološko vstopa v družino. Izhajajoč iz dejstva, da vzgojno-izobraževalna inštitucija s svojimi zahtevami do otroka in staršev v predšolskem obdobju pomembno posega v družinsko delovanje, menimo, da bi kot strokovna inštitucija lahko sočasno tudi pomembno pripomogla k opolnomočenju

Besednjak učencev z lažjo motnjo v duševnem razvoju pri pripovedovanju zgodbe

Prejeto 16.10.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Znanstveni članek

UDK 376-053.2: 81'233

KLJUČNE BESEDE: besednjak, duševni razvoj, motnje, jezik, pripovedovanje

POVZETEK – V raziskavi smo analizirali značilnosti besednjaka učencev z lažjo motnjo v duševnem razvoju (LMDR) pri pripovedovanju zgodbe, in sicer glede na starost. V vzorec smo zajeli 60 učencev z LMDR, starih od 7 do 9 let, vključenih v osnovno šolo s prilagojenim programom. Uporabili smo preizkus s pripovedovanjem zgodbe *Žabji kralj*. Rezultati raziskave kažejo bistveno boljše rezultate pri starejši skupini. Poglobljena analiza besednjaka kaže, da lahko pričakujemo v prvih letih šolanja porast besednjaka zlasti s polnompomenskimi besedami, in sicer z glagoli in samostalniškimi besedami. Med nepolnompomenskimi besedami lahko pričakujemo večji porast rabe predlogov. Primerjava dosežkov učencev z LMDR z normami vrstnikov s tipičnim razvojem kaže manjše odstopanje pri mlajši skupini. Rezultati raziskave razkrivajo značilnosti besednjaka učencev z LMDR in pomagajo logopedom, učiteljem, specialnim pedagogom in svetovalnim delavcem pri ugotavljanju profila učencev kot osnove za načrtovanje intervencij, s katerimi lahko spodbujamo razvoj besednjaka.

Received 16.10.2017 / Accepted 15.01.2018

Scientific paper

UDC 376-053.2: 81'233

KEYWORDS: vocabulary, mild intellectual disabilities, language, storytelling

ABSTRACT – The research analyses the characteristics of the storytelling vocabulary of pupils with mild intellectual disabilities (MID), considering their age. The sample consists of 60 pupils with MID, aged 7 to 9, who attend a special school. The child's vocabulary is assessed using a storytelling test. The research results reveal a considerable progress with the older group. The in-depth vocabulary analysis indicates that an increased use of vocabulary is expected in the first years of schooling, particularly relative to lexical words, namely verbs and noun phrases. With grammatical words, a high increase of prepositions can be expected. The vocabulary comparison between the younger and the older groups of pupils with MID and their peers with typical development shows a minor deviation of the younger group. The research results reveal the vocabulary characteristics of the pupils with MID and can provide insights for speech therapists, teachers, special education teachers and education counsellors when considering individual profiles taken as a basis for designing intervention programmes.

1 Uvod

Razvoj besednjaka je proces pridobivanja novih besed, ki se uporabljajo v vsakodnevnom življenju, in predstavlja vitalno komponento učenja vsakega jezika. Učenci se na splošno učijo besed na različne načine in z različno hitrostjo, kar pomeni, da je iz diagnostične in raziskovalne perspektive smiselno preučiti strategije učenja besed in analizirati njihovo rabo v različnih kontekstih (Erkaya in Drower, 2012).

Razvoj jezikovnih sposobnosti je odvisen od številnih dejavnikov, vključno z intelektualnimi zmožnostmi otrok (Memisevic in Hadžić, 2013; Ratner, 2005; Rosenberg in Abbeduto, 1993), njihovimi motoričnimi spretnostmi (Houwen, Visser, Van der Putten in Vlaskamp, 2016) in domačim okoljem ter izkušnjami, kulturnimi pričakovanji

Perceptions of high school students of the use of ICT in the process of a foreign language

Prejeto 16.08.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Znanstveni članek

UDK 373.5:81'243:004

KLJUČNE BESEDE: IKT, učne navade, tehnologija v izobraževanju, multimedijско učenje tujih jezikov

POVZETEK: Vlada veliko zanimanje za uvedbo informacijske tehnologije v poučevanje. Poraja se vprašanje, če so dijaki pripravljeni na takšno obliko učenja in če predstavlja enako pomembno alternativo tradicionalnemu učnemu pristopu. Z uporabo kvantitativnega empiričnega pristopa želimo izpostaviti stališča in poglede dijakov na rabo izobraževalne tehnologije v procesu učenja tujega jezika. V skladu z raziskovalnimi cilji so rezultati pokazali, da ima večina dijakov osnovno znanje digitalne pismenosti. Večina uspešno uporablja računalniške aplikacije in pogosto uporablja mobilne aplikacije za učenje tujih jezikov, predvsem doma (za dokončanje domače naloge ali za doseganje boljših ocen). Raziskava je pokazala, da večina dijakov sprejema možnost "učenja preko interneta". Le majhen delež anketiranih dijakov je imel predhodne izkušnje s takšno vrsto izobraževalne vsebine. Kar se tiče povezave med zunanjimi dejavniki in stališči do rabe tehnologije ter pogledi na klasično poučevanje, je raziskava pokazala, da so bili zunanji dejavniki statistično pomembno povezani le s pogledi na klasično poučevanje.

Received 16.08.2017 / Accepted 15.01.2018

Scientific paper

UDC 373.5:81'243:004

KEYWORDS: ICT, learning habits, technology in education, multimedia foreign language learning

ABSTRACT: There is a great interest for implementation of information technology in teaching. The question arises whether students are ready for this type of learning, and whether it represents an equally important alternative to the traditional teaching approach. Through a quantitative empirical approach we would like to highlight the students' attitudes and their perceptions of the use of educational technology in the process of learning a foreign language. Pursuing the research goals, the results showed that most students have a basic user level of digital literacy; the majority of students successfully use software applications and commonly use mobile applications to learn foreign languages, mostly at home (to complete their homework and to get better grades). The research showed that most students accept the possibility of adopting "learning via the Internet". Only a small proportion of surveyed students had previous experience with this type of educational content. As far as the connection between externality and attitudes towards the use of technology and the perception of classical teaching is concerned, the research shows that externality was significantly connected only with the perception of classical teaching.

1 Introduction

Use of media is unavoidable in everyday life; the same goes for the teaching profession. We can speak of the use of media in instruction only when the means of material reproduction and curriculum material become information holders and intermediators for instruction (Dohmen, 1976). Media use in the teaching process occurs in several forms. It is used as work equipment and a teaching aid, as well as a tool or a curriculum unit. This specifically means that students are learning with the help of the media, either individually or in groups. It also means that teachers are planning their lessons for students to use technology in a self-inquiry-based manner, and that students express

Typology of teacher education students' pedagogical beliefs

Prejeto 05.01.2018 / Sprejeto 12.04.2018

Znanstveni članek

UDK 378.091.8:37.01

KLJUČNE BESEDE: izobraževanje učiteljev, učiteljeva pedagoška prepričanja, optimizem do učencev, tipologije, zavzetost za poučevanje, notranja motivacija za poučevanje

POVZETEK – Cilj raziskave je bil študente pedagoških smeri razvrstiti v homogene skupine glede na njihova pedagoška prepričanja in ugotoviti, ali se te skupine študentov med seboj pomembno razlikujejo v svoji zavzetosti za poučevanje in notranji motivaciji za poučevanje. V raziskavo smo vključili 214 študentov prvega letnika pedagoških smeri magistrskega študija na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. S klastersko analizo smo identificirali tri ločene skupine študentov. Glede na optimizem do učencev in optimizem do učiteljev, ki je izražen v pedagoških prepričanjih študentov v skupini, smo skupine poimenovali: "optimistična-optimistična", "pesimistična-optimistična" in "optimistična-pesimistična". Rezultati so pokazali, da je optimizem do učencev pozitivno povezan z zavzetostjo za poučevanje in notranjo motivacijo za poučevanje.

Received 05.01.2018 / Accepted 12.04.2018

Scientific paper

UDC 378.091.8:37.01

KEYWORDS: teacher education, teachers' pedagogical beliefs, optimism towards students, typologies, commitment to teaching, intrinsic teaching motivation

ABSTRACT – The aim of this study was to identify homogenous groups of teacher education students based on their pedagogical belief profiles and to determine whether those groups differed significantly with regard to their commitment to teaching and intrinsic teaching motivation. The study included 214 first-year master's level students who were enrolled in different two-year teacher education programs at the University of Ljubljana's Faculty of Arts. A cluster analysis was performed, and three distinct groups of students were identified, named according to their levels of optimism towards students and optimism towards teachers, as expressed in their pedagogical beliefs: "optimistic-optimistic", "pessimistic-optimistic", and "optimistic-pessimistic". The findings indicate that optimism towards students is positively related to commitment to teaching and intrinsic teaching motivation.

1 Introduction

There is a plethora of research in the field of teacher education. Its main purpose is to better understand teacher education students and facilitate their professional development in the practice of teaching. For this reason, many studies in the field of teacher education focus on different aspects of teacher education students' teaching motivation (e.g. intrinsic and extrinsic teaching motivation, commitment to teaching), as "quality education cannot be achieved without teachers, who are motivated, enthusiastic, and truly committed to their students' education and to the teaching profession" (Heinz, 2015, p. 259).

Nevertheless, even though it is highly significant, teaching motivation is not the only factor that influences teacher education students' preparation for their professional role; one must not overlook the importance of teacher education students' beliefs about learning, teaching and other different aspects of their future profession. It is a fact that

Razvoj strokovne samopodobe specialnih in rehabilitacijskih pedagogov

Prejeto 20.10.2017 / Sprejeto 15.01.2018

Znanstveni članek

UDK 376-051+615.851

KLJUČNE BESEDE: samopodoba, specialni pedagogi, rehabilitacijski pedagogi, psihosocialni razvoj, kariera, strokovni razvoj, učitelji

POVZETEK – Specialni in rehabilitacijski pedagogi se vsakodnevno srečujejo z intelektualno in čustveno prikrajšanimi otroki, ki pogosto minimalno napredujejo v znanju kljub vloženemu trudu. To lahko na daljši rok krha stabilnost strokovne samopodobe – znanave oz. podobe o sebi kot strokovnjaku v delovni situaciji, kar pa vpliva na zaznavo kompetentnosti za opravljanje dela, predanost delu in na vsakodnevno strokovno oz. pedagoško ravnanje. V ospredju izvedene empirične raziskave je zato strokovna samopodoba, občutek kompetentnosti na posameznih področjih specialnorehabilitacijskega dela in odnos do strokovnega razvoja specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, ki smo jo za namen raziskave preučili z uporabo anketiranja in kombinirane raziskovalne metodologije. Rezultati so pokazali, da med anketiranimi specialnimi in rehabilitacijskimi pedagogi prevladuje pozitivna strokovna samopodoba, da splošen občutek kompetentnosti narašča z leti delovne dobe in da so vsi anketirani specialni in rehabilitacijski pedagogi notranje motivirani za vseživljenjsko učenje, kar je predpogoj za uspešen strokovni razvoj in kakovostno pedagoško delo.

Received 20.10.2017 / Accepted 15.01.2018

Scientific paper

UDC 376-051+615.851

KEYWORDS: professional self-concept, special education teacher, psychosocial development, career development, professional development, teacher

ABSTRACT – Special education teachers teach children with different intellectual, emotional and social needs who, despite differentiated instructions and individualized teaching practices, don't achieve the same level of success as their classmates without special needs. Part of the challenge of being a special education teacher is managing the wide variety of students and their capabilities that comes with a high risk of frustration when a student is not grasping and an elusive self-concept. This and many other stressful situations can lower the professional self-concept of special education teachers – a psychological concept that makes teachers understand their worthiness, evaluate their expertise and adjust themselves accordingly with their ambiance. The focus of this empirical study is on the professional self-concept of special education teachers, their opinion on professional development and their feeling of competency in each area of special education. Survey and combined research methodology was used to collect and analyse data. The results show that every single participant in the study has a positive professional self-concept, that every year the perception of the competence level of special education teachers is higher than in their previous years of service and that the factor that encourages their professional self-concept the most is the need for lifelong learning, which is a prerequisite for an effective professional development and quality pedagogy.

1 Uvod

Samopodoba kot celota potez, stališč, sposobnosti in drugih vsebin usmerja naše vedenje, zato ima ključni pomen za človekov psihosocialni razvoj, katerega del, pri pedagogu, sta tudi njegova vpetost v šolski prostor in karierni razvoj (Kobal Grum, 2003, 2017). Samopodoba usmerja naše razmišljanje o sebi in svetu, naše čustvovanje ter vpliva na odnose z drugimi, zato ima ključni pomen pri spoprijemanju s problemi

The role and effectiveness of methodological education for reflective practices

Prejeto 28.10.2017 / Sprejeto 12.04.2018

Znanstveni članek

UDK 37.011.3-051:374

KLJUČNE BESEDE: reflektivni praktik, metodološko izobraževanje, metodološka kompetenca, reflektivne prakse

POVZETEK – Izobraževalni sistem potrebuje učitelja, ki je sposoben prispevati k razvoju lastne prakse in celotnega sistema z lastno inovativnostjo in kompetenco. Le učitelj-reflektivni praktik je zmožen zadostiti vsem potrebam današnje družbe, šole in učencev. Da bi lahko učitelji imeli reflektivno vlogo v poučevanju in vzgoji, morajo biti metodološko kompetentni in osredotočeni na raziskovanje lastne prakse. Bodoči učitelji bi morali med univerzitetnim izobraževanjem pridobiti osnovne metodološke kompetence, ki bi jih kasneje dopolnili s samoizobraževanjem in stalnim strokovnim izpopolnjevanjem. S tem prispevkom želimo izpostaviti pomen metodološkega izobraževanja za razvoj kompetenc in reflektivne usmerjenosti učiteljev ter nuditi vpogled v trenutno stanje na pedagoških fakultetah Univerze v Nišu.

Received 28.10.2017 / Accepted 12.04.2018

Scientific paper

UDC 37.011.3-051:374

KEYWORDS: reflective practitioner, methodological education, methodological competence, reflective practices

ABSTRACT – The educational system requires a teacher who can contribute to the development of one's own practice and the entire system with his/her innovation and competence. Only a teacher reflective practitioner can meet all the needs of today's society, school, and students. In order to play a reflective role in teaching and upbringing, it is necessary for teachers to be methodologically competent and focused on researching their own practice. During university education, future teachers should acquire the basic methodological competencies that will later be supplemented by self-education and in-service training. With this paper, we would like to point out the importance of methodological education for the development of competencies and reflective orientations of teachers, as well as to give an insight into the current situation at the faculties of education of the University of Niš.

1 Introduction

Modern society and a developed educational system are setting new roles for all participants, especially teachers. Bearing in mind that teachers are organizers and implementers of educational practice, they are now expected to take the initiative and directly contribute to the improvement of educational practice, in addition to their traditional roles. In order for teachers to improve their practice, think critically and be directed towards continuous innovation, they need to develop reflective orientations.

A reflective practitioner always moves from his/her own practice and constantly strives to improve it. In addition to using the research results other researchers have obtained, now the teacher becomes a participant in the research of others but also the initiator and implementer of his/her own research. Teacher education should be in line with the needs of society and the requirements placed before teachers after joining the labor force. In order to contribute to the formation of a reflective practitioner, future